

Upravljanje klimatskim promjenama

Ulazne točke

rujan/septembar 2022.

Kliknuti za pristup resursima u vezi s upravljanjem klimatskim promjenama

Uspostaviti institucije koje potiču i omogućuju učinkovite klimatske mjere

- ☀️ Ključni su akteri poduzeća i kućanstva: informacije o ključnim alatima, regulacija, oporezivanje te javna potrošnja kao krajnja mjera
- ☀️ Klimatske mjere razvijaju se na bitnim temeljima (procjena rizika, dugoročna strategija, osnove upravljanja javnim investicijama (PIM) i upravljanja javnim financijama (PFM))
- ☀️ Zahtijevaju dugoročnu viziju i višegodišnje obvezivanje, no mogu se podijeliti na korake
- ☀️ Potreba za eksperimentiranjem, prilagodbom i zapažanjem rezultata – mjere se mogu razviti na tehničkoj, umjesto na političkoj razini

Vladini neuspjesi Rješenja u pogledu

upravljanja

Nedostatak informacija

Jačanje dokaza, neovisni znanstveni savjeti, distribucija informacija

Percipirani kompromisi

Utvrđivanje dodatnih koristi – zaposlenost, energetska i prehrambena sigurnost, otpornost...

Nesigurnost

Integracija fleksibilnosti

Rukovodstvo, koordinacija

Središte vlade i središnja financijska agencija – ne okolišna – mandat

Moralni hazardi, parazitizam

Definiranje mandata institucija, jačanje poticaja i nadzora

Uvjerljivo preuzimanje obveza

Planiranje i, u idealnim uvjetima, zakonodavno propisivanje dugoročnih i srednjoročnih ciljeva

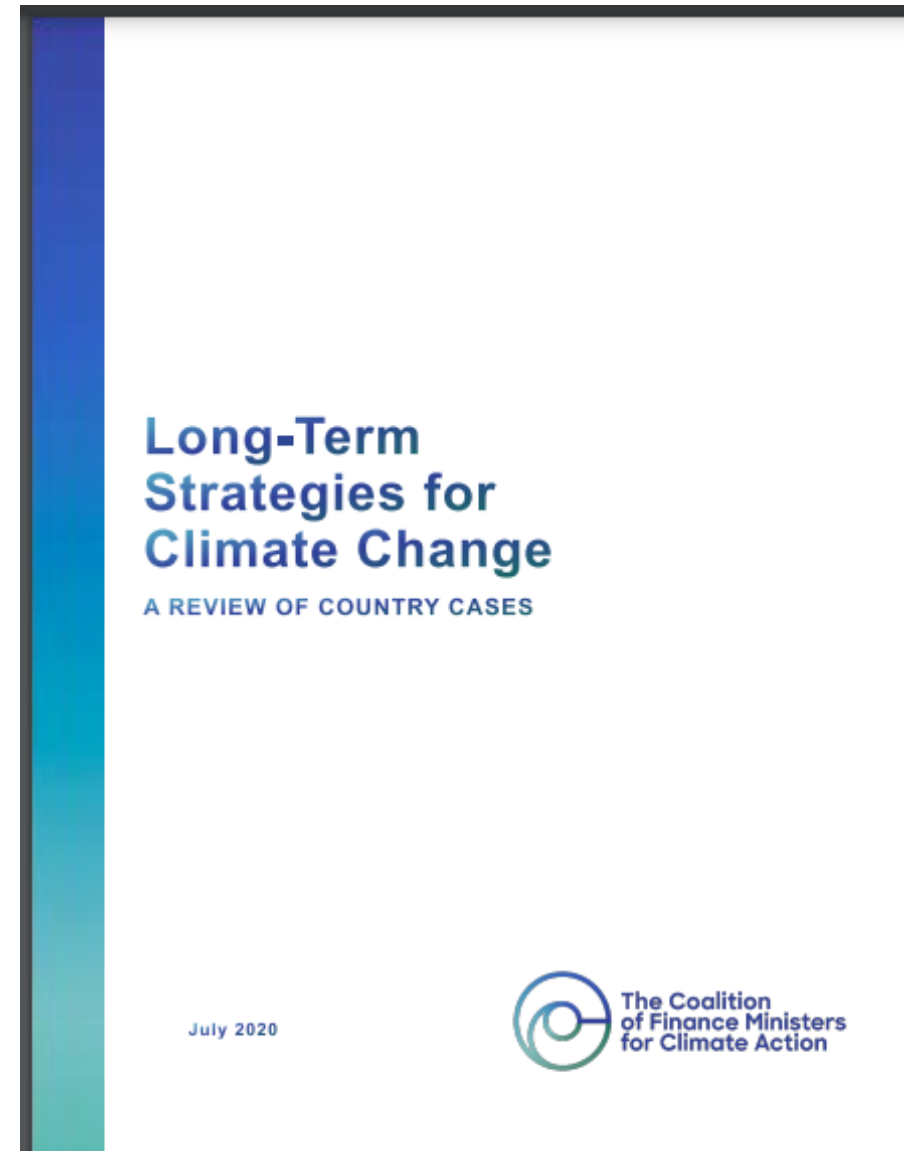
Priistranost javne potrošnje

Definiranje uloge države i istraživanje uloge informacija, regulacije i oporezivanja

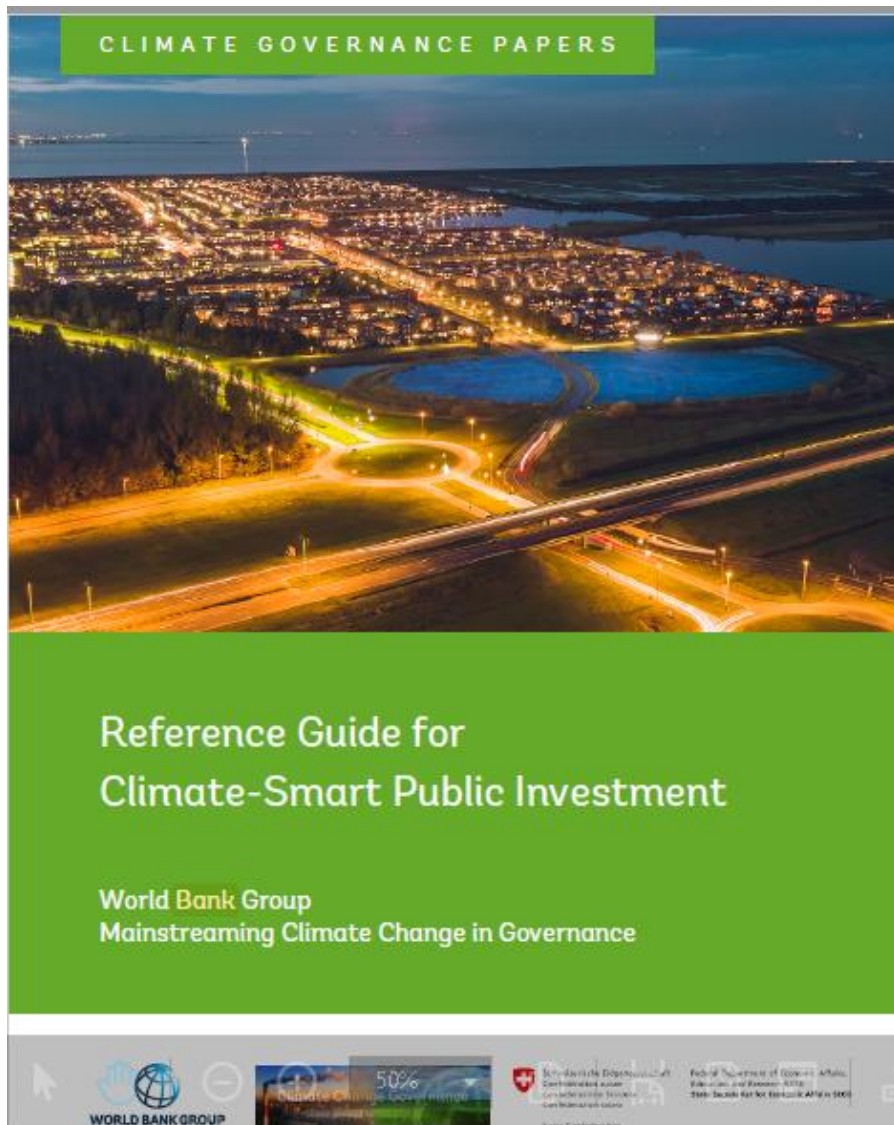
Planiranje

Cilj: definiranje ciljeva politika i uloge države, usklađivanje politike s ograničenjima u pogledu resursa te usmjeravanje klimatskih mjera

- ☑ **Procjena rizika:** utvrđivanje kratkoročnih i dugoročnih fizičkih i prijelaznih rizika
- ☑ **Dugoročne strategije:** općeniti i konkretni ciljevi, definiranje uloge države i utvrđivanje instrumenata politika (informacije, regulacija, oporezivanje, javna potrošnja) te institucije
- ☑ **Instrumenti planiranja:** razvojni, sektorski **teritorijalni**
- ☑ **Mjerenje, izvještavanje i provjera:** Obveza u okviru konvencije UNFCCC, interno izvještavanje
- ☐ **Strategija financiranja:** mobilizacija vanjskih resursa

Upravljanje javnim ulaganjima

Ciljevi: ublažavanje fizičkih i prijelaznih rizika za investicijske projekte i od njih, usklađivanje dodjele sredstava s politikom klimatskih mjera i mobilizacija privatnog kapitala

- Planiranje:** planovi prijelaza mreže, strategija financiranja
- Probir:** utvrđivanje fizičkih i prijelaznih rizika u ranoj fazi pripreme svih projekata
- Ocjena:** utjecaji klimatskih mjera, usklađivanje, za najveće projekte i projekte najvećeg utjecaja, društveni trošak ugljika
- JPP-ovi:** procjena i dodjela rizika
- Upravljanje imovinom:** inventar, procjena fizičkih i prijelaznih rizika, utvrđivanje ključne infrastrukture, strategija upravljanja rizikom

Upravljanje javnim financijama

Ciljevi: upravljanje fiskalnim rizicima i usklađivanje resursa s ciljevima vladine politike klimatskih mjera

- ✓ **Upravljanje fiskalnim rizicima:** smanjenje, zadržavanje i prijenos procjene fizičkog i prijelaznog rizika
- ✓ **Dubinske analize rashoda:** usklađivanje, utjecaj, učinkovitost
- ✓ **Programski okvir:** definiranje programa (i projekata), ciljeva i utjecaja klimatskih mjera
- ✓ **Smjernice za proračun:** integracija ciljeva politike klimatskih mjera
- ✓ **Financijsko izvještavanje:** usklađivanje politike nadzora, utvrđivanje nepredviđenih obveza i imovine umanjene vrijednosti
- ❑ **Monitoring i praćenje rashoda:** praćenje rashoda usklađenih s ciljevima politike klimatskih mjera
- ❑ **Financiranje:** okvir državnih obveznica

Javna nabava

Cilj: iskoristiti javnu nabavu za postizanje ciljeva politike zaštite okoliša

- Kriteriji zaštite okoliša:** dobrovoljni (obvezni) kriteriji, troškovi u životnom ciklusu trajne robe i radova
- Pristupi u pogledu nabave:** e-katalozi, okvirni ugovori, zajedničke nabave
- Monitoring i izvještavanje:** primjena i utjecaji
- Određivanje cijena:** željene i izdvojene cijene
- Razvoj tržišta:** promicanje ekološki osviještenih MSP-ova

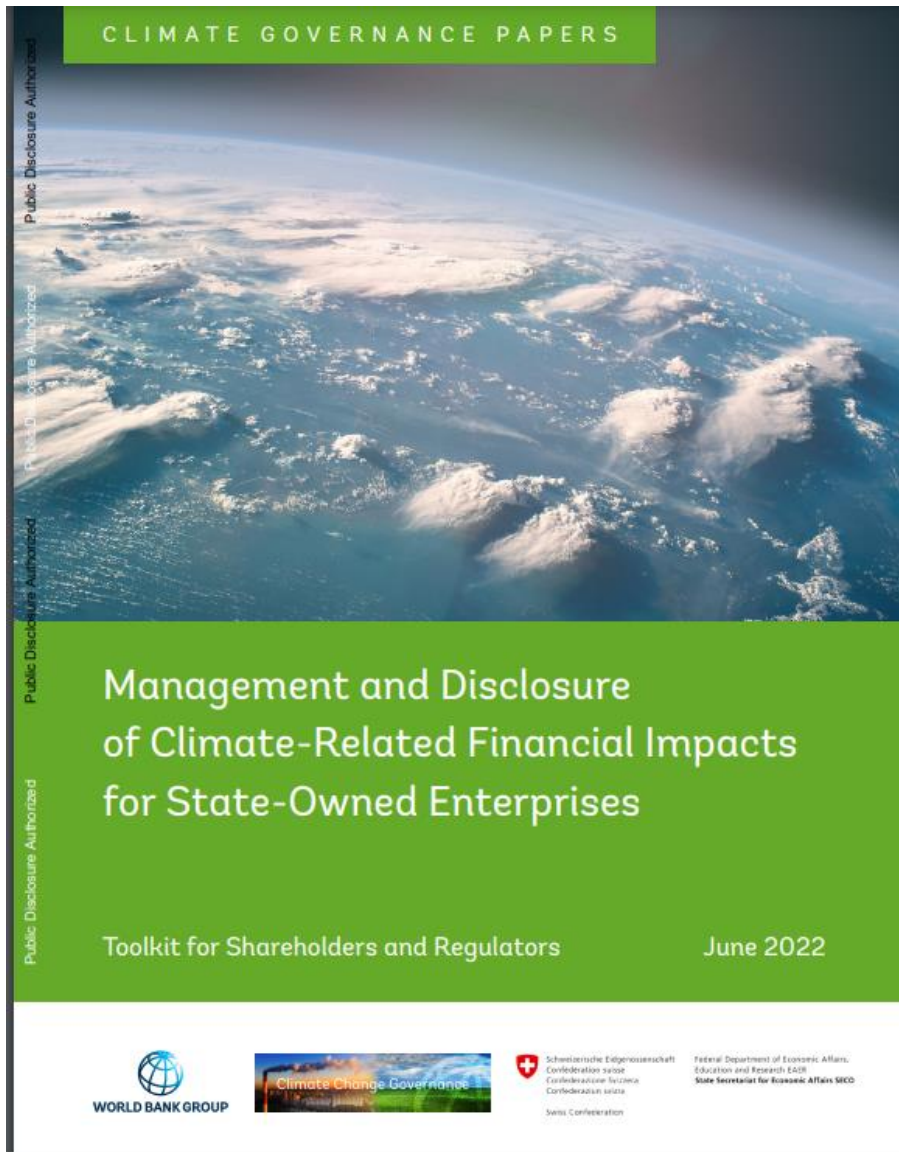
Upravljanje na razini podnacionalne vlade

Ciljevi: pružanje poticaja podnacionalnim razinama vlasti za klimatske mjere i rješavanje problema moralnih hazarda i parazitizma

- ☑ **Funkcionalni mandati:** definiranje funkcionalnih odgovornosti podnacionalnih razina vlasti u pogledu klimatskih mjera
- ☑ **Planiranje:** mapiranje rizika, teritorijalni i razvojni planovi te planovi korištenja zemljišta
- ☑ **Koordinacija:** vertikalna i horizontalna
- ☑ **Uvjetni transferi:** usklađeni s nacionalnim politikama klimatskih mjera
- ☑ **Izveštavanje:** Mjerenje, izvještavanje i provjera, učinak i utjecaji

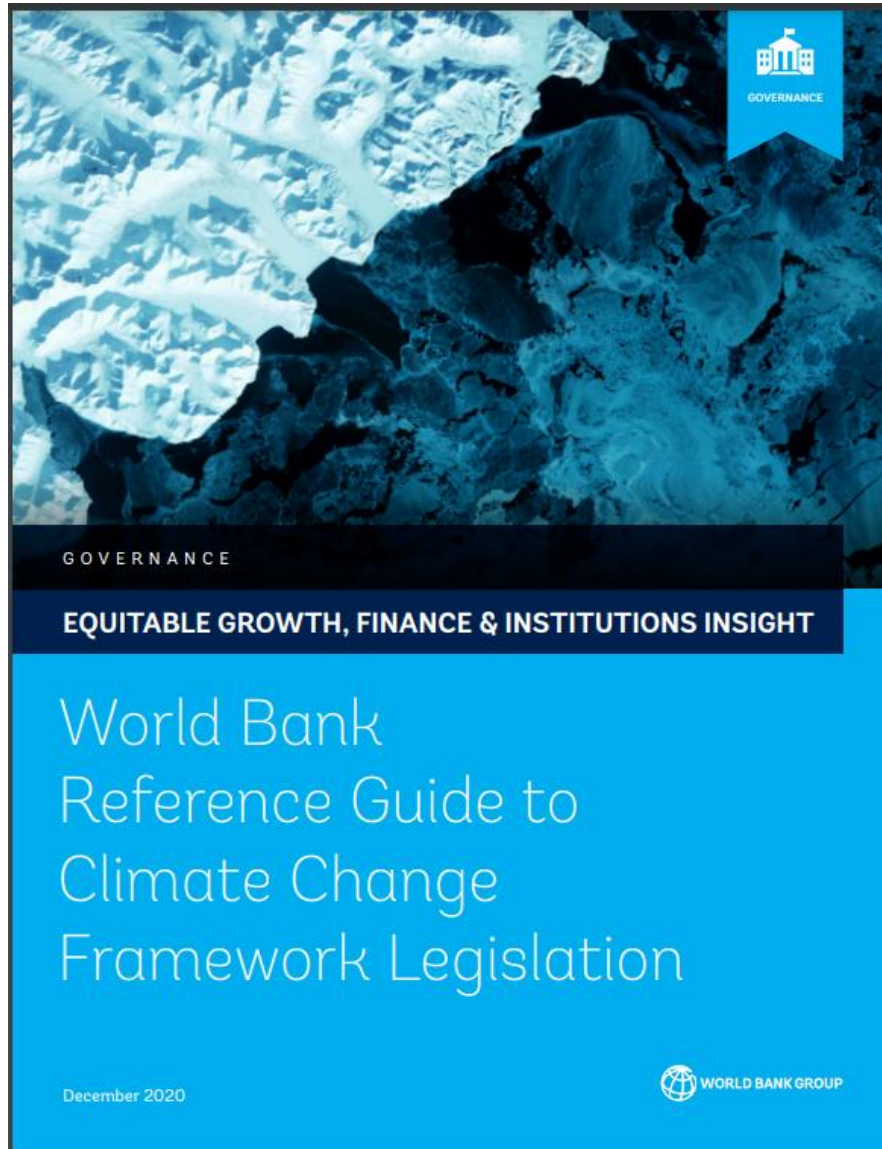
Državna poduzeća

Ciljevi: u svojstvu dionika, usklađivanje poslovnih praksi državnih poduzeća s nacionalnim ciljevima u pogledu klimatskih promjena i praćenje rizika i utjecaja poduzeća i portfelja za klimatske promjene

- ☑ **Upravljanje:** organizacijski koraci za upravljanje rizicima i mogućnostima u vezi s klimatskim promjenama.
- ☑ **Upravljanje rizicima:** utvrđivanje, procjenjivanje, upravljanje rizicima u vezi s klimatskim promjenama i izvještavanje o njima.
- ☑ **Parametri mjerenja i ciljevi:** određivanje ciljeva povezanih s klimatskim promjenama i upotreba parametara mjerenja za praćenje napretka i utjecaja
- ☑ **Strategija:** procjena utjecaja klimatskih promjena na poslovanje i financijske planove te usklađivanje strategije s ciljevima.

Okvir preuzimanja odgovornosti

Cilj: uspostavljanje institucionalnog ustroja za formuliranje i provedbu klimatske politike u raznim političkim mandatima i nadzor nad njom

- ☑ **Okvirno zakonodavstvo:** dugoročne preuzete obveze i ciljevi, instrumenti planiranja, mandati, odgovornost
- ☑ **Savjeti neovisnih stručnjaka:** savjetodavan ili nadzor.
- ☑ **Koordinacija:** horizontalna i vertikalna koordinacija
- ☑ **Angažman dionika:** savjetodavan, obvezan
- ☑ **Nadzor:** zakonodavni, revizijski, stručni, sudski
- ☑ **Pristup informacijama:** scenariji, rizici, politike, učinak i ishodi

Više pojedinosti

Upravljanje klimatskim promjenama, Svjetska banka

<https://www.worldbank.org/en/programs/climate-change-governance>

Koalicija ministara financija za borbu protiv klimatskih promjena

<https://www.financeministersforclimate.org/>

Alat za monitoring i praćenje rashoda vezanih uz

Vladin proces utvrđivanja, mjerenja i monitoringa javnih rashoda relevantnih za klimatske promjene

PROCES

Svrha i primjena

- Upravljanje rizicima
- Izvještavanje
- Usklađivanje resursa
- Mobilizacija resursa

Uloge dionika

- Centralizirana: financijska agencija
- Delegirani pristup: resorna ministarstva
- Miješana: delegirani i neovisni pregled

Integracija

- Pregled rashoda i/ili programa
- Proračunski cirkular za uputu resornim ministarstvima o načinu provođenja monitoringa i praćenja
- Podnošenje proračuna agencija (ex-ante naspram ex-post)
- Izvještavanje (proračunska dokumentacija, izvršavanje)

METODOLOGIJA

Definicija važnosti borbe protiv klimatskih promjena

- Na temelju ciljeva: namjenski utjecaj (Rio markeri metodologije OECD-a)
- Politika: aktivnosti navedene u politici o klimatskim promjenama
- Kombinirane
- klasifikacije

Pokriće

- Sva ili odabrana resorna ministarstva
- Kapitalni ili fiksni
- Podnacionalne razine vlasti i državna poduzeća

Mjerenje

- Procjena troškova
- Ponderiranje važnosti (npr. 100 %, 50 % i 0 %)

Označavanje: Zaključci

- 🔔 Trenutačno je glavna korist podizanje svijesti u planiranju, financijskim i resornim agencijama
- 🔔 Prikladna metoda ovisi o **ciljevima i tome tko će se koristiti informacijama za utjecanje na koju vrstu odluka**
- 🔔 Informacije su najkorisnije ako su **proračuni već strukturirani prema programima**, ako je proračun administrativan, početi s investicijskim projektima
- 🔔 **Analiza rashoda na razini programa** alternativa ili početna točka
- 🔔 **Agregacija** zavaravajuća: usmjeriti se na usklađivanje i utjecaje, **NE** na ukupnu potrošnju
- 🔔 **Izbjegavati manipulativni zeleni marketing („greenwashing“)**: uključiti rashode koji imaju **štetne utjecaje na klimu**
- 🔔 **Uključiti prave osobe**: resorne agencije i tehničko osoblje GP-a najkvalificiraniji su za pružanje informacija za analize i korištenje analiza; ključna potpora višeg rukovodstva agencija
- 🔔 Kompromisi između **sveobuhvatnosti** i jednostavnosti provedbe te **ciljane primjene**